

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 30 januari 2014

MEDITATIE

Worden als een kind

De Heere Jezus is met Zijn discipelen op weg naar Kapernaüm. Onderweg hebben de discipelen woorden met elkaar. Wij zouden zeggen: Hoe is het toch mogelijk? Kinderen van God, wandelende met de Heere Jezus op de weg en dan woorden onder elkaar.

Wat komt het hier toch ook weer uit dat Gods kinderen ook mensen blijven. Mensen met een hoogmoedig bestaan. Want de "woorden" die ze onder elkaar hadden, gingen erover wie van hen de meeste zou zijn. Ze hadden het wellicht bedekt gedaan. Misschien wel gedacht dat hun Meester het niet hoorde. Maar wanneer zij in Kapernaüm gekomen zijn, gaat de Heere Jezus ernaar vragen: "Waarvan had gij woorden onder elkander op de weg?" En dan gevoelen die discipelen het wel hoe verkeerd en vlese-

En zeide: Voorwaar zeg Ik u: Indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.

Mattheüs 18:3

lijk ze bezig geweest waren. Want dan lezen we in het Markus-Evangelie: "Doch zij zwegen; want zij waren onder elkander in woorden geweest op de weg, wie de meeste zou zijn." Ze zijn beschaamd vanwege die ontdekkende vraag van hun Meester. De meeste te willen zijn. Het leeft in ons aller hart. Het is ten diepste de zonde die we bedreven in het paradijs: als God te willen zijn. Wat heeft die zonde van het hoogmoedige hart al veel verwoesting aangebracht. Ook in het leven van de Kerk des Heeren. Het leeft hier onder de discipelen van de Heere Jezus. Maar wat is het nog groot dat hun Meester erover begint. Wanneer het aan de discipelen had gelegen, dan hadden ze het maar liever verzwegen. Maar de Heere gaat het ontdekken. Dat is tot schaamte en schande van de discipelen, maar aan de andere kant is het zo nodig, opdat het ingeleefd zou worden wie een mens blijft, ook na ontvangen genade. Kennen wij ook die ontdekkende lessen van die Grote Meester? Wat leggen ze toch de schuilhoeken van het hart bloot. Dan worden er zaken in het licht gesteld die wij maar liever verborgen hadden willen houden. Maar wat een zegen om aan onszelf ontdekt te worden, voor het eerst of bij vernieuwing. Maar de Heere Je-

zus ontdekt niet alleen de kwaal, Hij wijst ook het middel tot genezing aan. "Voorwaar zeg Ik u, indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan."

Daar staan de discipelen. Ze wilden allemaal zo graag groot worden.

Maar, zegt de Heere Jezus, om in het Koninkrijk der hemelen in te kunnen gaan, moet u klein worden. Wat een les! Dat was nu juist hetgeen zij niet graag wilden. Dat is de weg die tegen ons bestaan ingaat. Maar het is de weg die geleerd wordt op de leerschool van de genade. Immers, het is ook de weg geweest die de Borg moest gaan. Hij was de Gróóteste, maar Hij werd de Minste. Om nu Zijn voetstappen te mogen leren drukken. Dat is nooit meer het werk van de mens, maar het is het werk van Gods Geest in de mens. Om nu in kinderlijke afhankelijkheid, in kinderlijk vertrouwen, in kinderlijk opzien tot de Heere en in ootmoedigheid des harten onze weg te mogen gaan. Dat is hetgeen de Heere Jezus Zijn discipelen als medicijn gaat voorhouden. Het medicijn tegen het hoogmoedige hart. Dan mag de gedurige bede wel zijn: Heere, maak me klein en houd me klein. Het was een vernederende les die de Heere Jezus hier aan Zijn discipelen gaf. Die les heeft hen beschaamd en bedroefd gemaakt over hun eigen bestaan.

Maar de Heere was zo trouw in hun leven door ze langs deze weg weer op hun plaats te brengen. Moge deze les ook in ons midden nog tot verootmoediging zijn. En dat in waarheid beleefd zou mogen worden hetgeen de dichter van Psalm 131 heeft gezegd: "O Heere! Mijn hart is niet verheven en mijn ogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in dingen mij te groot en te wonderlijk."

Ermelo,

ds. P. Melis

Inhoud

- 1 Worden als een kind
- 2 Commentaar:
Uitkijken met drank
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Geloof en zekerheid (4)
- 5 Even maar...
- 6 Verantwoordelijkheid en
verkiezing
- 7 Standen in de genade (5)
- 8 Uit de oude doos (1)
- 9 Van vrienden voor vrienden
- 10 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 11 Kerkdiensten

Geloof en zekerheid

We zagen in het vorige artikel dat de mannen van de Nadere Reformatie verschil maakten tussen het wezen en het welwezen van het geloof. In het wezen van het geloof ligt al zekerheid. Op het moment van het geloven is er geen twijfel, dan is het in het hart zalig vol. Men zei vroeger wel met het oog op het verschil in geloofsoefeningen: Of je nu een vin-gerhoed of een emmer hebt, maar vol is werkelijk vol. In het welwezen van het geloof ligt de verzekering, dat ik persoonlijk deel heb aan Christus en Zijn werk. Hoe komt nu een zondaar tot die verzekering des geloofs?

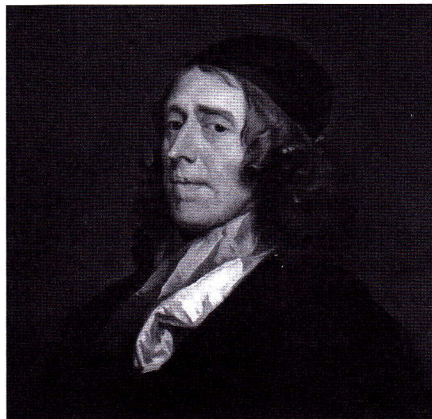
John Owen

De bekende Engelse theoloog John Owen (1616-1683) is in zijn geschriften (ik denk hier vooral aan zijn bekende werk "De rechtvaardiging uit het geloof") dieper op deze dingen ingegaan. Dr. P. de Vries heeft een dissertatie over John Owen geschreven met als titel "Die mij heeft liefgehad". Van deze dissertatie heb ik hier gebruik gemaakt.

Tegenover de onzekerheid van Rome stelt Owen met nadruk, dat de reformatoren hebben benadrukt, dat het geloof zekerheid met zich meebrengt. Tegelijk zegt Owen dat hij nergens bij de reformatoren heeft gevonden dat elke ware gelovige altijd de volle verzekering heeft van de bijzondere liefde van God tot hem in Christus en van de vergeving der zonden. Als Owen geloof en zekerheid aan de ene kant dichtbij elkaar laat, maar aan de andere kant onderscheidt, doet hij dat heel duidelijk om pastorale redenen. Want de verzekering van het geloof mag nooit zo functioneren dat de ware gelovigen, die daar zo mee kunnen tobben en worstelen, zouden gaan twifelen aan hun zaligheid.

Persoonlijke vragen

Hoe moeten wij nu omgaan met die vraag naar zekerheid en naar verzekering? Ten aanzien daarvan kunnen er zoveel persoonlijke vragen liggen. Laat het duidelijk zijn dat het geloof in de wedergeboorte in het hart wordt gewerkt. Als de Heere in de wederge-

John Owen.

boorte Zijn werk in ons hart begint, krijgen we deel aan de volle Christus. Dat geloof is geen verdienende oorzaak, het is alleen een instrument. De gerechtigheid, waarmee een zondaar voor God kan bestaan, ligt alleen in Christus, Die Zijn gerechtigheid zondaren toerekent alsof zijzelf alles hadden volbracht en het geloof is een instrument dat de Zijnen in de gemeenschap met Christus houdt. Door het geloof worden Gods kinderen met Christus verenigd. Dan ligt het rotsvast *aan Gods kant*. Maar wat nu aan Gods kant vastligt, dat moet ook *aan mijn kant* vastgemaakt worden. Dat is de weg van de oefeningen van het geloof.

Juist in dat opzicht komen de mannen van de Nadere Reformatie zo heel dicht bij het aangevochten en bestreden hart. Een bekommerd hart, dat bekommerd is over de zonden, wordt ervan overreed, dat het alleen wel zal zijn voor de eeuwigheid, als ik deel heb aan Christus. Daarbuiten kan en mag er geen rust zijn. Als ik die verzekering mis van mijn aandeel aan Christus en de vergeving van mijn zonden, dan is er zoveel vertwijfeling, zoveel bekommerning.

Vierschaar der consciëntie

Onze vaders hebben in dit verband gesproken over de rechtvaardigmaking in de vierschaar der consciëntie. Ik wijs in dit verband op de indrukwekkende preek van Comrie over de rechtvaardigmaking naar aanleiding van Romeinen 5:1. Het woord *vier-*

schaar heeft de betekenis van een rechtsgeding, van een proces. Het is een juridisch woord, dat wil zeggen een woord ontleend aan de rechtspraak. Dat is voluit Bijbels, want als Paulus spreekt over de rechtvaardiging van de goddeloze, dan gebruikt hij voor rechtvaardiging een voluit juridische term. En als er gesproken wordt over *consciëntie* dan is dat hetzelfde als het geweten.

Wanneer de Heere een zondaar gaat brengen tot de verzekering van het aandeel aan Christus en de vergeving der zonden, dan vindt er een proces, een rechtsgeding plaats in het geweten, in de consciëntie. Een mens krijgt dan tot in het diepst van zijn innerlijk met God te doen, als de Heilige en Rechtvaardige. Zoals we dat lezen van Manasse, die erkende dat de Heere God is. Als we de preek van Comrie over Romeinen 5:1 goed lezen, merken we dat Comrie ervan uitgaat dat dit rechtsgeding gespannen wordt als God Zijn werk in het hart begint. Al direct krijg ik dan met God te doen, zodat de Heere levende werkelijkheid wordt in mijn leven. In een rechtsgeding is er een rechter, een aanklaagde en zijn er aanklagers. Die aangeklaagde ben ik dan zelf en die Rechter, dat is die God waarmee ik te doen gekregen heb. Tot in het diepst van mijn geweten ga ik mij dan schuldig kennen tegenover die God, houd ik geen grond meer over om op te staan voor Gods aangezicht.

Als het gaat over de aanklagers moeten we denken aan de wet, die mij schuldig stelt, aan de satan, die genoemd wordt de "verklager der broeders", aan mijn eigen geweten, dat de Heere gelijk leert geven in het rechtvaardige van Zijn oordeel. Het is een proces, een rechtsgeding in het geweten. Dat kan soms lang duren. Hier kan een proces soms ook lange tijd duren, het kan een lange weg zijn met worstelingen en strijd.

Als men Comrie daarover leest, dan is er soms hoop en moed vanuit de beloften van het Evangelie, dat het ook voor deze schuldige zondaar zou kunnen. Maar keer op keer kom ik toch weer - en al dieper - als een diep schuldige voor de heilige en rechtvaardige God te staan.

De vrijspraak

Hoe gaat nu die vrijspraak in zijn werk? Want een proces kan een hele tijd duren, maar het moet uiteindelijk komen tot de uitspraak van de rechter. Hoe komt de hoogste Rechter nu tot een uitspraak? Wel, Christus staat

met Zijn verdiensten voor het aangezicht van God de Vader en op grond van die verdiensten, waarin de Vader een volkomen genoegdoening heeft gevonden, spreekt de heilige God de schuldige vrij van schuld en straf. Waar staat nu die vrijspraak? Waar vind ik die? Die vind ik in het Evangelie.

In het Evangelie is de vrijspraak van de goddeloze op grond van de verdiensten van Christus gedocumenteerd. En wat een wonder als ik daar sta tegenover de Heilige als een diep-schuldige tot in het diepst van mijn ziel en geen grond meer vinden kan om voor God op te staan, en de Heilige Geest brengt die vrijspraak vanuit het Evangelie in mijn hart. Dan mag ik het door het geloof omhelzen. Hoe onmogelijk het eerst was om te geloven, maar dan wordt het onmogelijk om het niet te geloven. Dan mag ik mij door dat dierbare geloof verlaten

op dat vrijspreekende woord van het Evangelie en dan vindt mijn ziel vrede met God. 'Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus.' (Rom. 5:1).

Laten we luisteren naar Comrie ('Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof', Utrecht, 2012, blz. 88): 'De bekendmaking van het vonnis vindt in uitwendige zin plaats in het dierbare Woord van de Heere, waarin de weg van de rechtvaardigmaking helder en duidelijk geleerd en geopenbaard wordt, namelijk: wie in Christus gelooft, heeft het leven ... Dit vonnis wordt vroeger of later evenwel ook inwendig aan de gerechtvaardigde bekendgemaakt door de middellijke of onmiddellijke werking van de Heilige Geest. *Middellijk* doet de Geest dit wanneer Hij de ziel verlicht door de kenmerken die God in Zijn Woord geeft van hen

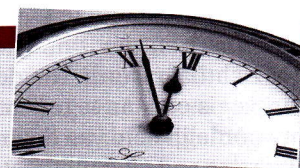
die gerechtvaardigd zijn, ook te doen opmerken in het eigen hart. Dit is het wat de apostel leert in Romeinen 8:16: 'De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.' *Onmiddellijk* doet de Geest dit zonder de kenmerken, als Hij de ziel van tijd tot tijd de vrijspraak zo krachtig doet ervaren, dat ze die ten volle kan geloven en ervaart dat het door blijdschap ruim in het hart wordt. Dan kan deze mens zeggen: 'Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met goedertierenheid en barmhertigheden; Die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends.'

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckevelde

Even maar...

In de kiem smoren

Vreselijk, zo'n bloedbad in Bethlehem! Waar Jezus komt, breekt de hel los. Het moeten zo ongeveer twintig kinderen geweest zijn. De marge van twee jaar werd ruim genomen, de regio ook: in Bethlehem en omgeving. Ze zijn omgebracht in opdracht van Herodes de Grote. Hij waande zich groot, omdat hij de tempel renoveerde. Hij was echter een groot beest. Hij hoorde de tijding van de geboren Koning der Joden. Dat ontroerde hem zelfs. Heeft de tijding van de geboren Koning der Joden u ook nog ontroerd? Zo niet, dan moet u maar niet denken dat u innerlijk beter bent dan deze Herodes. Zelf was hij geen geboren Jood, geen nakomeling van Jakob. Hij was ook geen geboren koning, maar een vazal van Rome. *In de kiem smoren*, dát was zijn duivelse drijfveer.

Het is een hels beginsel: 'Wat je in het prille begin opruijmt, daar heb je verder geen last meer van. Richt je op het prille, het meest kwetsbare: van een mensenleven, van een geweten, van een huwelijk, van een indruk. Zorg dat het zich niet verder

ontwikkelt.' Het is duivelse tactiek! Het gaat satan daarbij altijd om het levende Kind. Dát mag niet leven. Dat moet sterven, zo is zijn helse plan. Inderdaad, dat zal ook gebeuren. Maar het heilig Kind moet eerst zwerven, vervolgens sterven en daarna zal Hij erven. Eerst moet Hij naar het diensthuis, vervolgens naar Galiléa en dan zullen moordenaarshanden Zijn onschuldig bloed doen vloeien. Op Gods tijd. Pas wanneer Zijn ure gekomen is zal de Vader Zijn enig Kind overgeven - niet overlaten - in wrede moordenaarshanden. Een groepje bange Galileërs zal straks overblijven. Dan zal satan wéér proberen alles in de kiem te smoren. En zo blijft hij maar doorgaan... Het begin(sel) echter van het levende Kind kan nooit gesmoord worden. Al breekt de hel los. Al worden er tranen geschreid van troosteloze ouders. 'Geklag, geweend en veel gekerm' (Matth 2:18). We horen dan de naam van een troosteloze moeder. Zij moet zien dat er niets van haar kinderen terechtkomt. Er is alleen maar dood, doem en ondergang voor ogen. Geen uitzicht, geen toekomst. Wie is die moeder?

Een afgodische vrouw, opstandig en leugenachtig van zichzelf. Let u er eens op, déze treurende vrouw hoort: 'Er is verwachting voor uw nakomelingen' (Jer. 31:15-17). God zal Zich over haar bedreigde nageslacht ontfermen. Waarom? Om die vrouw? Om die kinderen? Nee, alleen maar om het levende Kind, Dat uit 's vijands land zal wederkeren... om na zwerven en gehoorzamen alsnog in moordenaarshanden om te komen. Daarom is er genadige ontferming in het nu levende Kind, Dat altijd bidt in 's Vaders schoot (Joh. 1:18). Hooft de hemel ons wenen over onze hopeloos verloren kinderen? Hooft de hemel het wenen van ver gezonken kinderen als Efraïm? Hooft de hemel onze levende klacht over de verdiende straf? In het levende Kind alleen ligt hoop en verwachting. Het enige Troetelkind van de Vader leeft om te bidden. Voor overtredders van de baarmoeder aan. Zij zijn niet beter dan Rachel en Efraïm. Waarom dan toch verwachting? Omdat de kiem uit God nooit gesmoord kan worden.

v. A.

Standen in de genade

Er loopt een rode draad door de Gereformeerde Gemeenten van het onderwijs en de prediking over de standen in de genade. En ook daarbuiten. Naar aanleiding van de verschijning van een boek van de puritein Ralph Venning hebben we in vier artikelen aandacht geschonken aan dit onderwerp. Nu komen we bij het boek zelf. Daarin krijgen we veel onderwijs over het geestelijke leven.

Ralph Venning (± 1621-1674) behoorde tot de 2000 Engelse predikanten die onder koning Karel II de kerk verlaten moesten. De koning legde de Anglicaanse Kerk wetten op die elke predikant moest aanvaarden. In deze wetten werd een kerkregering opgedrongen die tal van puriteinse predikanten op grond van Gods Woord niet konden aanvaarden.

Tot zijn sterven preekte Venning in een gemeente van independenten in Londen. De Heere verleende hem vele gaven van hart en hoofd. En een mild hart jegens de armen! Ook zijn preekgaven maakten Venning geliefd. Maar - wat veel belangrijker is - de Heere onderwees Zijn kind en knecht in de heilgeheimen van zalig worden. Zo mocht hij deze verborgenheden verklaren. Daarvan

plukken wij de vrucht, nu een boek van hem uit het Engels is vertaald. Het boek kreeg als titel mee: *“Leren op de school van Christus. Standen en voortgang in het geestelijke leven”*

Sterken en zwakken

Venning begint zijn boek met de vaststelling dat ‘iedereen’ toestemt dat er graden zijn in de genade. Het is zijn begeerte om vanuit de Bijbel licht te laten vallen op dit onderwerp. Er zijn - zo schrijft hij - lammeren en schapen, sterken en zwakken, gevorderden en zuigelingen. Door de Schrift wordt dit ‘ontegenzeggelijk zo gesteld en de ervaring bevestigt het’.

Waarom zijn er standen in de genade?

Ralph Venning

De diepste oorzaak ligt in de ‘onderscheid makende genade van God, die sommigen sneller doet toenemen dan anderen. Alle groei en vrucht is van Hem afkomstig, maar sommigen zegent Hij overvloediger’, schrijft Venning.

Elk van Gods kinderen zal ook ‘vroeger of later opgroeien tot die mate van de volheid van Christus waartoe ze voorbestemd zijn’. De Heere bepaalt Zelf wanneer een bos gerijpte korenaren klaar is voor Zijn oogst. Sommigen sterven als vaders in de genade, anderen als jongelingen of kinderen, weer anderen als zuigelingen. Daarin is de Heere vrij.

Johannes

Zelf legt de predikant het onderwerp uit aan de hand van de driedeling die Johannes in zijn eerste zendbrief gebruikt: vaders, jongelingen en kinderen. Daarbij betreft hij ook de benaming zuigelingen, die Paulus gebruikt. Venning verwijst hierbij naar 1 Korinthe 3:1, waar in de Statenvertaling gesproken wordt over ‘jonge kinderen’.

De driedeling in 1 Johannes 2 ziet volgens Venning op ‘drie onderscheiden standen, met eigen kenmerken, ongeacht hun levensjaren of de tijdsduur van hun christelijke belijdenis’. De Engelse prediker legt er de nadruk op dat het in deze drie standen steeds over kinderen van God gaat. Ze zijn allen ‘wedergeboren voor Christus en voor God’. Ze hebben ook allemaal de weldaad van de vergeving van zonden ontvangen, ‘de jongste zowel als de oudste, de zuigeling zowel als de

vader in de genade’. Het verschil, zo schrijft Venning, ligt hierin dat ze dat ‘niet allemaal even duidelijk weten’.

Het grootste deel van het boek, ongeveer 150 bladzijden, gaat over de zuigelingen in de genade. Daarna volgen zo’n veertig bladzijden over de kinderen, iets minder bladzijden over de jongelingen en nog geen twee bladzijden over de vaders. Waarom schrijft Venning hier zo kort over? Hij voelt zichzelf jong en onbekwaam om hier meer over te schrijven. Dat laat hij graag over aan hen die meerder van jaren zijn. Een treffend bewijs van ootmoed!

Zuigelingen

Een belangrijk kenmerk van de zuigelingen is dat ze God de Vader nog niet als zodanig kennen. Wel drinken ze de geestelijke melk ‘en zijn de eerste beginselen van bekering en geloof in hen te vinden. Zij verlangen ook naar groei.

Zuigelingen zijn, net als de vaders in Christus, ‘in Christus Jezus als in de Vader, hoewel ze nog niet zo krachtig in Hem zijn geworteld en gefundeerd’. Zij zijn dan ook meer geneigd om tot God te vluchten dan tot Christus. Het gaat in hun leven meer over de bekering tot God dan dat ze het geloof in Christus beoefenen. Een ziel die wakker geschud wordt en erachter komt God mishaaagd te hebben, smeekt tot Góð. Hij doet dat vanuit een ‘algemeen geloof dat Hij barmhartig is’. Maar zulke zuigelingen zijn nog ‘nagenoeg onwetend van de eenheid tussen de Vader en de Zoon in dit genadewerk tot de zaligheid’. Ze nemen hun toevlucht tot Gods beloften, maar ze ‘kijken niet veel naar Christus, in Wie God al deze beloften gedaan heeft’.

Bij de zuigelingen in de genade is er wel groei waar te nemen. Die groei bestaat, aldus Venning, vooral uit de ‘herhaalde daden, of uit het overvloedig zijn in dezelfde daden’.

Venning ‘neigt ernaar te geloven’ dat in het Koninkrijk van God en Christus meer zuigelingen zijn dan gelovigen van de hogere standen. Ook de discipelen tijdens de omwandeling van de Heere Jezus rekent hij tot de zuigelingen. Deze zullen zeker niet verloren gaan, omdat het goede werk in hen is begonnen. Daarom wil Venning zuigelingen bemoedigen, maar hij spoort hen ook aan tot een voortgang op de weg des levens.

Soldaten

De stand van kinderen treedt in als

er geloofskennis is van God als Vader (1 Joh. 2:13), zo vervolgt Venning. Aan wie openbaart God Zichzelf als Vader? Doorgaans - zo schrijft deze puritein - gebeurt dit aan hen die hongeren en dorsten naar Zijn Zoon Jezus Christus en Hem krachtig liefhebben.

Door het getuigenis van de Heilige Geest brengt God de Zijnen tot de zekerheid van hun zaligheid. Het is een zekerheid, die naar de gedachte van Venning, 'erg zeldzaam is en minder genoten dan voorgewend of besproken wordt'.

Onder de jongelingen verstaat Venning, naar 1 Johannes 2:12b, de 'roemrijke soldaten van het geestelijk Israël'. De puritein spreekt in dit hoofdstuk vooral over de oefeningen in de geestelijke strijd, maar ook over de geestelijke overwinning door de wapenrustig Gods.

De vaders in de genade vergelijkt Venning met Henoch die leefde in een voortdurende gemeenschap met de Heere. Vaders in de genade hebben

veel geestelijke ervaring die ze ten nutte brengen van anderen. Ze weten hoe ze moeten spreken tot de zwakken en de vermoeiden. Ze weten ook hoe ze moeten onderscheiden tussen huichelarij en oprechtheid, tussen aanmatiging en echtheid.

Overtuigingskracht

Het aantrekkelijke van het boek van Venning is dat hij zo dicht bij de Schrift blijft. Dat geeft het boek ook zoveel overtuigingskracht. Niemand kan Venning op goede gronden beschuldigen van inlegkunde. Juist dit schriftuurlijk-bevindelijke onderwijs van deze door God geleerde puritein kan zijn nut doen in onze tijd. Niet om Venning voor de eigen wagen te spannen - dat is onvruchtbaar - maar om zijn bijbelse en pastorale onderwijs mee te nemen.

(slot volgt)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

gebruiksvoorwerpen, etenswaren, kleding, muziekinstrumenten en wat dies meer zij, toegepast op zowel het ambt van predikant én de geestelijke nuttigheid ervan voor de hoorders. Vooral dit laatste vond ik erg aansprekend omdat het op een heldere wijze aantoonde hoe verscheiden de legering van de kudde kan zijn in een gemeente. De herder der gemeente behoort dit natuurlijk te weten, maar het is goed om het weer eens helder onder ogen te krijgen. Het is dus een *onderwijzend* en *stichtelijk* betoog voor zowel voorganger als gemeente. We lezen dan ook: "Om in het huishouden van deze hooggeachte Vrouwe (zie 2 Joh.1) te dienen, wil ik u opwekken de volgende onmisbare dingen met u mee te nemen."

Ik citeer nu eerst nog het naschrift omdat ook hier het doel van dit werkje nogmaals naar voren komt: 'Lezer, dat allen die de vaten des Heeren dragen, hun werk kennen in wat noodzakelijk is voor de kerk, deze zalvende taak uitoefenende van dag tot dag op het altaar van de eeuwige Jehova, zodat zij voedsel kunnen geven aan de kudde die aan hun zorg is toevertrouwd. Blijf herder en opziener, gebonden in afhankelijkheid aan de Gever en bid om gespaard te blijven voor een zieloze exegesis, door welke sommigen sieraden uit een mesthoop wensen voort te brengen. Wij moeten proberen als as te zijn in de zielsoefeningen voor God, zodat wij een sieraad mogen ontvangen van het heiligdom, tot de glorie van God en de zaligheid van Sion's kinderen.'

De uitverkoren vrouwe en haar kinderen verwachten u aankomende zondag in hun midden. Zij hopen u te zien op de vredige en vruchtbare berg Sions als ge uw ambt bedient als priester, en bidden dat de genadige Opziener over onze zielen u geve duizend talenten gouds als uw inkomen. (...) De lezer voelt wel aan dat we het laatste maar niet letterlijk moeten opvatten, maar moeten zien als *geestelijke vrucht op de prediking*. De bevindelijke waarheid is geen lucratieve business, en een predikant staat 's zondags (of doordeweeks) niet op de preekstoel om z'n geld te verdienen, hoewel we allemaal wel beseffen dat hij ook weer niet alleen van de schone lucht kan leven.

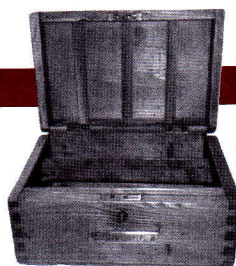
(wordt vervolgd)

Dordrecht,

ds. H. Hofman

1

Uit de oude doos

Onlangs was het mijn beurt om ds. J. Schipper toe te spreken namens de classis Dordrecht en P.S. Zuid-West ter gelegenheid van zijn bevestiging en intrede in de gemeente van Leerdam. Op verzoek van de hoofdredacteur heb ik deze toespraak bewerkt en wat uitgebreid voor een artikel in De Saambinder. Met schroom, omdat ik eigenlijk niet de publiciteit zoek.

Maar ook omdat de toespraak een selectie was uit een Engelse brochure die lange tijd geleden is overgetypt, en waarvan de authenticiteit voor mij moeilijk te achterhalen is. Het is dus - net als met een origineel muziekstuk weleens gebeurt - een arrangement van, vrij vertaald naar. De lezer bedenke dit. De inhoud van deze brochure is behartigenswaardig. Zowel predikant als gemeente wordt op een indringende wijze aangesproken. In een drietal artikelen wil ik u weergeven wat ik tegenkwam in een oude doos. Wel te verstaan een oude computerfile van wijlen mijn vader.

Zowel het voorwoord als het naschrift is van een zekere ds. J. van Leeuwen en de volledige titel luidt: "Geestelijke Aantekeningen betreffende het ambt van een herder zoals verwoord in een brief, gericht aan een herder en opziener van een mededienaar te Bethel." Vertaald uit het Engels (ik heb echter alleen de engelse versie, HH) door A. Kloot, te Watervliet, New York. Met een voorwoord van ds. J. van Leeuwen, voorheen predikant bij de Vereniging van Gereformeerden in Aalsmeer, Alkmaar, Barneveld, Dordrecht, Gouda, Hilversum, Neerlandsbroek, Oud-Beijerland, Rotterdam en Utrecht. Uitgegeven bij Cornelis Venik, Uitgever te Gouda. Onder het voorwoord blijkt dat ds. Van Leeuwen zijn bijdrage schreef te Utrecht in 1897.

Genoeg over de bron. Het betreft hier een betoog in Bijbelse beeldspraak over wat een dienaar des Woords verzocht wordt mee te nemen als hij a.s. zondag de kansel beklimt. Beschreven worden een aantal Bijbelse